

J Chasam

30 év

Hayomer

Hakarair

A HÁSOMÉR HACAIR HARMINC ÉVE

Y. CHAZAN BESZÉDE A HÁSOMÉR HACAIR HARMADIK MAGYGYÜLÉSÉN

Tel Avivban, Sevuot, 5694 (1944 május 27)

A mai nap nagy örömnepet jelentene, ha nem volna gyászba és bánatba burkolva. Európai mozgalmunk borzalmas, óriási sirja még mindig szélesen tátong, mind több és több áldozatot nyelve el. Hogyan volna lehetséges ezek után, hogy a mai nap örömnepé ne változzék sirémmá, oly keserűvé, mint maga a halál?

Az első nagygyűlés

Megalakulásunk első pillanatától kezdve a küzdő zsidó tömegek oldalára köteleztük el magunkat. Mozgalmunk a népünkben rejtőző szunnyadó erők-ből keletkezett. A diaszpóra feletti elkeseredés és egy hatalmas ösztön, hogy életünket a régi-új Hazában újjáformáljuk, tüzként emésztett bennünket. A nemzeti szabadság utáni lenyűgöző sóvárgás tüze lobogott bennünk; a szabad, teljes emberi élet utáni vagy elragadott bennünket. Mindenhol, ahol zsidó közösségek voltak, mint egy varáspálca érintése nyomán, megalakultunk. Élő képviselői lettünk népünk ama akaratának, hogy a diaszpóra dekadens életének igáját egyszersmindenkorra lerázza.

Első világgyűlésünk ezért olyan egyszerűnek, magátólértetődőnek látszott. Az a kongresszus, amely a Hasomér Hacair-t megalapította. 1924-ben gyűlt össze. Ekkor találkoztak első ízben szentől-szembe Lengyelország, Galícia, Litvánia, Lettország, Szovjetország, Románia és Danzig szabad Város sómérjai. Találkoztunk és rögtön éreztük, hogy egy és ugyanazon mozgalom részei vagyunk. Tíz év közös álmái, küzdelmei és alkotásai voltak mögöttünk egyetlen, egyesítő látomás fényében. És azután, amikor a reánk mért szerencsétlenség folyton nőtt és lassan elborított mindent, mialatt a zsidók Európa minden sarkában véreztek, tehattünk-e mást, mi fenéig üríteni a keserű poharat?

Tényleges megszervezésünk előtt is már egyetlen, egyesített világmozgalom voltunk. Mozgalmunk közös belső lényege közeledett szervezett megalapítása felé.

Alkotás és védekezés

Visszaidézem mozgalmunk első napjait. Mialatt kitartóan küzdünk, hogy egymás között héberül tudjunk társalogni, első soraiban vagyunk azoknak, akik a régi héber kultúra felélesztéséért harcolnak. A "kének", ahol összejöveteleinket tartjuk, a héber légkör eleven forrásai lettek, pezsgő, életteljes szigetek a diaszpóra sivár tengerében. Galíciai mozgalmunk, bár még egészen ujkeletű, máris makacs harcot folytat a héber nyelv tanításáért az iskolákban: megszervezi a lebergi diákok sztrájkját. Lengyelországban a "Tarbut" héber iskola egyik legnagyobb támaszává váltunk. Így van ez mindenütt, ahol a mozgalom megjelenik. Az európai zsidók fénykorának utolsó napjaiban éppugy, mint az ezekre következő szörnyű napokban, sohasem vonultunk vissza a küzdelem teréről. Az alvilágban és a gettóban az elsők között vagyunk, akik iskolákat szerveznek és tartanak fenn a zsidó ifjuság számára, akiket az ellenség lelkében akar megtörni, mielőtt testét elpusztítaná. Ily módon egészen máig, ezekig a rettenetes időkig, mindenütt folytattuk az ujjászülető héber kultúra magvetését. A háboru alatt olyan szerencsések voltunk, hogy egy új diaszpórában kulturánk újabb sarjait ültethettük el: megszerveztük az első héber iskolát a távoli Mexikóban. Ezentul tehát ott is lesz otthona az alkotó zsidó légkörnek és forrása új, uttörő energiáknak.

Kezdetől fogva szívünk teljes melegével egyesültünk a zsidók védelmében. A lengyel-ukrán összetűzések alatti lebergi lázadás alkalmával a zsidó önvédelem éltető szelleme voltunk. Kitartottunk és végül is a lengyel gettóknak harcolól első soraiban állottunk. Amikor megszűnt minden remény az életre és amikor a nagy követ a barlang szája elé gördítették, tehattünk-e másként? Mi, akik magunkban mordjuk a hatalmas zsidó vágya az élet, a független nemzeti és társadalmi alkotás után, tehattunk volna mást, minthogy a pusztulás előtt álló tömegeket vezessük? Amikor csak nemzeti becsületünk tudott fennmaradni, gondolkozhattunk-e másként, minthogy mindenekfelett ezt mentjük meg?

Éles ellentét

Mi, akik Izrael tömegeit életük minden útján kísértük, a megpróbáltatások útján is mellettük jártunk. Minden halált elszenvedtünk, egyenként és összesen.

A németországi tömeges kiutasítások elején volt: betegeket és öregeket, asszonyokat és gyermekeket utasítottak ki. Sokan azt követelték akkor, hogy ezeket a halálra szánt karavánokat elkísérhessék.- "Ki fog nekik fedelelet építeni a rettenetes télben? Ki fog nekik tüzelőt gyűjteni és élelmükről gondoskodni? Ki fog velük törődni, ha nem mi, megpróbáltatásuk napjaiban és felemelni lelkület, amikor a halál közeleg?" - Így beszéltek azok, akik el akarták kísérni ezeket a karavánokat.

Ezzel szemben a többiek így érveltek: "Hagyj el mindenkit, még azt is, aki a legközelebb áll hozzád és legkedvesebb neked, de tartsd életben a চালuc-mozgalmat Ez a kötelesség minden más felett van! Mindenekelőtt gyűjtsétek össze az ifjúságot, vezessétek és tanítsátok őket, amíg a szabadulás napja elérkezik. Ki fogja különben folytatni Országunk újjáépítését, ki fogja különben népünk életét védeni?"

Mindkét oldalról az Izrael népe iránti hatalmas szeretet hangja szólt, a nép iránti aggodalomból beszéltek így. Azután a hóhár folytatta a mészárlást, egészen addig, míg valamennyien elvesztek. A pusztulás milliókat nyelt el és minden remény elveszett, hogy az élőket még megmenthetjük.

A mély, éles ellentét még egyszer fellángolt. Ezuttal Varsó, Radom, Bialystok és Lengyelország egyéb zsidó halálvárosainak ghettófalai mögött. Az ellentét itt a nagy véleménykülönbség volt a védelem és a támadó elleni harc módjára nézve. Voltak olyanok, akik azt akarták, hogy a zsidók törjenek ki a gettóból és egyesüljenek a lengyel erdőkben lévő partizánokkal. A többiek, akik még ebben is a harctól való menekülést látták, ahhoz ragaszkodtak, hogy maradjanak a gettó falai között egész a végéig. Azokkal együtt, akik megmaradtak, megszüretelték a halál nevét hogy megmentse Izrael becsületét. Mindnyájan meghaltak, elemészttve a halhatatlan szeretettől Izrael tömegei iránt, akiket saját szemekkel láttak elpusztulni.

Haladásunk csúcspontja

Huszonöt év. A második világháború kitöréséig kitartóan felfelé haladtunk. Az első jubileumhoz azzal az egész mozgalmat átható érzéssel érkezünk, hogy csak az ut kezdetéig jutottunk még el. Még csak az alapkat raktuk le, a felépítés feladata még előttünk volt. A mozgalom a díszpórában állandóan terjedt, nevelő hatása elmélyült, teljesítményeink Erec Jiszraelben megnövekedtek, s mind gyorsabb tempóban sorakoztak egymás után. De akkor is tudtuk: ez csak a kezdet volt.

Szerencsétlenségünk bekövetkezte előtt úgy tekinthettünk magunkra, mint a világ legszerencsésebb mozgalmára. Mert ugyan hol máshol sikerült a ifjuság látomásait a tényleges életben megvalósítani? Ki volt olyan szerencsés, hogy álmait a megvalósítás folyamán még szebbnek és gazdagabbnak láthassa, mint az álmok maguk voltak? Ki volt olyan szerencsés, hogy minden megvalósult álma nyomán új álmok keletkezését és megvalósulását lássa szeméi előtt? És így a lánc tovább kovácsolódott, minden új láncszem szebb és tökéletesebb lett, amint az idő haladt.

És vajjon hány mozgalom volt megáldva azzal, hogy életüknek minden lépése, minden alkotásuk egyuttal népük benső érzelmeit és legszent vágyait is kifejezték? Ez a szerencse nekünk jutott osztályrészül, addig, míg a nagy katasztrófa lesújtott ránk.

Milyen magányosak lettünk, mennyire elvesztettük mozgalmunk legnagyobb részét - mozgalmunkét, amely a fejlődés és dicsőség teljében volt!

Mozgalmunk fejlődésének eddig a következő állomásai voltak:

1924-ben, az Első Világgyűlés idején, 11.000 tagunk volt.

1927-ben, a Második Világgyűlés napjaiban tagjaink száma 24.260-ra megnövekedett.

1930-ban, a Harmadik Világgyűlés idején 34.800 tagot számláltunk.

1932-ben tagjaink már 42.420-an voltak.

1933-ban ismét tulszárnyaltuk addigi méreteinket és elértük az 56.000-as taglétszámot.

1937-ben, a Negyedik Világgyűléskor már 65.000-en voltunk.

A második világháború előestéjén, 1939-ben, 70.000-re szaporodott tagjaink száma és még mindig a terjeszkedés stádiumában voltunk.

Amikor Világmozgalmunkat megalapítottuk, hat nemzeti mozgalmat és egy szabad város mozgalmat egyesítettünk. A háboru előestéjén már 22 országban voltak ágazataink, ezek: Argentína, Ausztria, Belgium, Bulgária, Kanada, Kuba, Csehszlovákia, Dánia, Egyptom, Franciaország, Galicia, Románia, Délafrika, Jugoszlávia, Magyarország, Erdély, Tunisz, Északamerikai Egyesült Államok. Ezenkívül megvolt a Hasomér Hacair ifjúságnevelő mozgalma Erec Jiszraelben, amíg a világmozgalom unokájának tekinthetünk. Olyanok voltunk, mint a lavina, amely haladásában folyton növekszik, mindent felrázva és elsöpörve utjában. Az alijsz kibucok tizei működtek lényegesen Lengyelországban, Galiciában és másutt, előkészítve a kivándorlást. Mi vártuk is őket - de íme, a halál lecsapott, elpusztítva mindent. Majd nem mindenkit elvesztettünk, aki Európában volt.

A közös sors

És mégis, mindenekfelett, nem mozgalmunkat gyászoljuk, nem mozgalmunkér hanem a zsidó diaszpóráért, az európai zsidóságért sirunk.

A lengyel zsidóság legnagyobb részét legyilkolták. Mint hősök, mint mártírok haltak meg. A halál leszállott Lettország és Románia, Belgium és Franciaország, Bulgária és Csehszlovákia zsidóira. Mozgalmunk velük együtt lépett a máglyára. Népünk nevében esnek el, próbálják megmenteni, ami még menthető, gondoskodni azokról, akik még gondoskodásra szorulnak.

És most, amikor a fejsze Magyarország zsidói felé emelkedik, nincs-e mozgalmunk is ott, szembenállva a halál arcával?

Elsők voltunk azok között, akik átszöktek a határokon. Kinyújtottunk karjainkat a lehető legmesszebbre, hogy menthessünk, de sajnos, kezünk nem volt elég erős a segítségnyújtásban. A halál leskelődött minden határnál és üldözte áldozatainkat Náci-Európa minden országán keresztül. Elsők voltunk a partizánok között minden országban. Nem volt időnk várni. Lemészároltak bennünket, míg más népeket csak kifosztottak. Az ő szellemüket felőrölték, hogy a rabszolgaság igáját hordják, bennünket azonban teljesen meg akartak semmisíteni. Népünkkel együtt haladtunk lefelé az agónia és a pusztulás útján.

Mi, akik oly sokan voltunk, ma nagyon kevesen maradtunk. Nem sok zsidó

élte túl az eseményeket Európában. Elpusztultak és velük együtt elnémult "kicsinyeink" hangja; "cserkészeink", - oly gazdagok energiában és ifjulelkesedésben - eltűntek; felnőtteink életteljes hachsara-csoportjai - melyek telítve voltak az Erec Jisrael utáni vággyal - gyökerestől kikapusztultak. Némóság borult a sómérek nagy társaságára Vilnában, amely mozgalmunk és egyéb héber ifjusági mozgalmak utolsó menedéke volt Lengyelországban. Az európai zsidóság nagy központjaiban megszűnt minden nevelő tevékenység, csak az életért, az emberi és nemzeti becsületért való harc folyik tovább.

Ma úgy tűnik, hogy minden mást megjósolhattunk és elképzelhattunk volna, csak nem ezt a rettenetes pusztítást és nem azt a borzasztó chalucparancsot: "elsőnek és derekasan a halálig". De e rettenetes irtóháboru kezdetétől fogva tudtuk, hogy amint sohasem okoztunk kiábrándulást Izrael tömegeinek, míg éltek, úgy nem fog mozgalmunk csalódást okozni halálukban, halálában sem. És valóban, nem okoztunk kiábrándulást.

Miénk az élet rendeltetett

Mi - akik oly sokan voltunk és oly kevesen maradtunk - kétségkedjünk Testvéreink Lengyelország, Csehszlovákia és Náci-Európa minden halálvesztésének gettóiban ma is kitartanak elkeseredett küzdelmükben. Nem teszik le a fegyvert, magasan tartják a forradalom zászlaját a gettó forradalmában - mi meghajtsuk fejünket? Ők még mindig kitartóan várják felszabadulásukat - mi elveszítjük hitünket a jövőben? Hiszen egyedül ő érti az ő megmentésükért is érdemes élni és harcolni.

És a halottak feladattá tették számunkra az életet. Csak zsidók, akiknek szívében annyira égett a népük jövőjébe vetett tüzes hit, szállhattak úgy szembe a halállal, mint azok, akik a gettóban harcoltak. És ha volna valami jóvátétel halálukért, ez csak népünk gyors talpraállítása és újraszervezése lehet, hogy hasonló csapás még egyszer ne érhesse bennünket. "Izrael népe tovább él!" - kiált felénk népünk millióinak kiontott vére. Igen, Izrael népe tovább él és harcol életéért, él és hisz mint azelőtt - jövőjében. És mozgalmunk, ha nem felejt el, hogy hű maradjon önmagához, szükségszerűen ennek a hitnek az uttörői között lesz - első lesz a készenlétben: folytatni a harcot, legyen, aminek lennie kell,

- első lesz a segítségben, ahol segítség egyáltalán még lehetséges,
- hogy felébressze az akaratot az élethez, ahol ez pislákolni látszik,
- hogy felkeltse a vágyat a nevezeti és társadalmi szabadság iránt, ahol ez a vágy még szunnyad,
- hogy uttörők legyenek minden körülmények között a felépítésben és mindannak megvédésében, amit eddig építettek Erec Jiszraelben.

A mai napon be kell számolnunk mozgalmunk harminc-évről és munkájáról.

Egy korszak befejezténél és egy ujnak a küszöbén állunk, össze kell tehát foglalnunk a multat és fel kell készülnünk a jövőre, tanulnunk kell a multból a jövőért.

Az ifjuság hatalma

Mik voltak azok az erők, amelyek a diaszpórában különleges jellegünket és helyzetünket - mint ifjusági mozgalom - létrehozták? Miben különböztünk azoktól az ifjusági mozgalmaktól, amelyek a legtöbb országban, ahol voltunk, kifejlődtek? Miért volt az, hogy miután a zsidóság színpadán mi lettünk a feltörő ifjusági mozgalom és egyengettük az utat már Chaucer ifjusági szervezkedések számára, - követőink voltak, akik a mi nevelési és társadalmi tapasztalatainkból tanultak?

Forradalom emelt fel és fejlesztett bennünket, az ifjuság forradalma az élet megszokott rendje ellen. Akaratunk, hogy egyénileg, nemzetileg és társadalmilag élhessünk - másként, mint a bennünket környező - hatalmas volt. Fellázdunk az emberek közötti kapcsolatok fonáksága ellen, egy olyan családi kör ellen, amelyből hiányzik a lényeg. Fiatal szívünk minden tüzével kihívtuk a világot, amely kirabolta a gyengét és megalázta építőit és munkásait. Lelkünk fájt egy társadalom láttán, amely megfosztotta az egyént attól a jogtól hogy szabad emberként élhessen a gyenge népeket attól, hogy saját életüket éljék. Visszariadtunk egy világtól, amely fiai millióinak vérében gőzolt, akiket a harotereken legyilkoltak, de nem tudták, kiért és miért harcoltak. Fellázdunk mindazok ellen, akik megbékültek egy ilyen élettel és egy nyugodt sarkokba visszavonulva akarták átvészelní a kavargó vihart.

Az ifjuságnak ezt a forradalmát nem mi találtuk fel. A forradalom és az ifjuság, ugylátszik, testvérfogalmak. Egy ifjuság, amelynek ifjon-

tiségát nem nyomták el csirájában s nem lett idő előtt öreg, súlyos lelki válságba kerül, ha megismerkedik a dolgok ma fennálló rendjével. Mennél függetlenebb ifjúsága megelégedettségében, mennél gazdagabb és erősebb egyénisége, annál nagyobb lesz ez a válság. Gyökerei mélyen fekszenek a serdülésből az érettségig fejlődő ifjúság biológiai és pszichikai vágyaiban. Ilyen az az ifjúság, amely fellázad.

Biológiai erők egymagukban azonban nem hozzák létre ezt a lázadást. Ezek csak irányítók, a talaj, amelyből a lázadás fejlődik és táplálkozik. A lázadás jellegét annak a történelmi időszaknak a milyensége adja meg, amelyben az ifjúság él, álmodozik és küzd.

Egy viszonylagos társadalmi és nemzeti nyugalom időszakában, amikor az élet oly szelíden folyik, mint a Silcah vizei, amikor nincs komoly megrázkódtatás, minden biztosan megalapozottnak és szilárdnak látszik - és még csak a mélyben gyülekeznek azok az erők, amelyek egy napon fel fognak törni és összedöntik a dolgok megszentelt alapjait - az ifjúság elmerül a fennálló rendszerben, álmai belefulladnak a hétköznapiakba, elhervadnak, mielőtt virágbaborulnának.

Társadalmi forradalmak idején azonban, amikor a szolgaság, a fojtogató hagyományok láncai széttörnek, olyan időszakokban, amelyek nagy nemzeti és társadalmi felfordulások végén, mint azok szükségszerű függelékai jelentkeznek, - amelyek ritmusa egyik az ifjúság szívverésével és amelynek eszményei az ifjúság szeméi előtt valósulnak meg - könnyű az ifjúságnak utat találni a felnőttek öntudatra ébredt és beladó közösségével való együttműködésre. Ilyenkor a forradalmi ifjúság a lázadók és harcolók, a gyengék és elnyomottak, szóval azok oldalára áll, akik hisznek a jövőben.

Az ifjúság minden hullámának ugyanaz a vágya: a dolgok arcát megváltoztatni. A hullám emelkedik és duzzad, azután - az őt kiváltó pszichológiai és biológiai erők csökkenésével - fokanként leülepedik. Az ifjúság ismét belép egy "barázdába". Az emberiség egy új reménye a felszabadulásra és megújulásra zuzódott össze a valóság szikláin. Csak néhányan őrzik meg szívükben az ifjúság tüzet életük végéig, bennük a lázadás hangjai sohasem halnak el. Ők a forradalmak életrehívói, ők azok akik a nemzeti és társadalmi forradalmi mozgalmak jellegét formálják.

Cz idők vikara

Mozgalmunk kezdete is olyan időszakra esett, amikor egy, az egész világra kiható társadalmi felfordulás és az elnyomott népek ujjászületésének szelei fujtak. A mi népünk is, amely mind között a legelnyomottabb volt, felébredt.

Azok az idők tele voltak várakozásokkal és reményekkel. Az első véres világháboru után elkerülhetetlenül feltámadt a rekompenzációban való hit. Egy hatalmas társadalmi forradalom mennydörgése hallat szott a mélyből. A föld urai, amikor a számonkérés ideje eljött, jóakaratosan szórták ígéreteiket és nyilatkozataikat: "Soha többé háborut!" "Legyen vége a szegénységnek és elnyomásnak!" "Szabadság minden elnyomott nép számára!" És az ifjuság hitt. Elhitte, hogy eme új világ felépítői között lehet majd. A zsidó ifjuság is fellázadt, remélt és hitt. A zsidó ifjusági mozgalom felemelkedett, a Hasomér Hacair megszületett.

Amilyen gigantikusak voltak a remények és álmok, olyan rettenetes volt a kiábrándulás. Csak Keleteurópában és Ázsiai Oroszországban folytatódott a forradalmi harc a létért a külső és belső ellenség ellen. Keleteurópában a fosztogatás hullámai csaptak össze a zsidók felett. Még Palesztinában is megtámadták azt a jogunkat, hogy az országba belépünk és azt felépítsük. A világ lassan kijózanodott mámorából, az ígéreteket elfelejtették, a lázadókat elhallgattatták, kiéhezették vagy megvásárolták. Az ifjuság is kiábrándult. Forrongó vére lassan elvesztette forradalmi erejét. Letette a fegyvert, vagy elvándorolt egy uttalan ürességbe. Mi azonban nem adtuk meg magunkat.

Cél és cselekedet

Szemben a többi nép ifjuságával, mi hidat találtunk saját egyéni reményeink és annak a kornak a követelése között, amely ujjászületett és forradalom után kiáltott. Ifjuságunk minden erejét, vérünk minden forrongását a "cél és cselekedet" ikeröntvény-formájába öntöttük. A merész ugrást a szubjektív vágyak világából a tárgyilagos kényszerek világába nem mint egyének, hanem mint mozgalom, tettük meg. Egy ifjuság érzel-

meiből az eljövendő nemzedék örökségét alkottuk. Fáradozásaink által az ifjuság átmeneti forradalmából a chaluc-mozgalom soha el nem apadó forrása lett.

Bizonyára mindnyájan emlékeznek Schatz csodélatos tanulmányára a kvucáról. Az ő álma az volt, hogy a kvuca ne csak megújítsa a zsidók életét Ereoben, új elégedettséggel töltve el családi és társadalmi kapcsolataikat, hanem bámulatraméltó csodalámpa legyen, amely összegyűjti a szabadság és forradalom tüzeit, a remény és hit fényét, hogy azután a társadalmi felfordulások, a hanyatlás és kétségbeesés napjaiban mindezt kisugározza magából. Ilymódon, amikor a világ sötétségben lesz, ez a fényforrás fogja felderíteni a homályt és az új vihar eljövételével kettőzött erővel fog világítani.

Schatz látomása valóravált. A kibbuc-mozgalom valóban hatalmas csodalámpa lett, megőrizve magában az égő hitet az emberben és az állandó felkészültséget a chaluc-mozgalomra. A mi kibbucaink a cionizmusban és a harcos szocializmusban való hit gyújtópontjai, még olyan sötét és rettenetes napokban is, amikor a kétségbeesés hamis cionista reményeket táplál, megálázza a munkást és veszélyezteteti a cionista és osztályharcos függetlenséget.

Schatz elméletei a kibbuc-mozgalomról a mi ifjusági mozgalmunkban is valóra váltak. Ez az ifjusági mozgalom, a Hasomér Hacair egy roppant generátor lett, amely a lázadások szikráit egyetlen tűzzé gyűjti össze és állandóan fényt és meleget sugároz, még akkor is, amikor a világban fagyos szelek fujnak, amelyekről megdermed az élet megváltoztatására irányuló vágy, elhamvad a jövőbe vetett hit szikrája. A viharok és válságok idején spontán feltörő vágyakat egy állandóan csörgedező forrássá változtattuk, olyan erővé, amely minden új nemzedékkel megújítja magát. Megadtuk az ifjuságnak a hatalmat, hogy saját világát megteremthesse, és a mozgalom nemzedékről-nemzedékre száll, minden nemzedék maga hódítja meg saját világát, alakítja át sajátos érzelmeit az összesség érzésévé és így folytatja a lánc kovácsolását.

Mi volt az, ami az egész zsidó világban szétszórt ifjusági csoportokat a mi mozgalmunkban egyesítette? Mi óvott meg bennünket az elsatnyulástól, ami a mi időnk ifjuságának sorsa?

Egy bizonyos ifjúsági mozgalom sikertelensége.

Azokban a napokban, amikor az első világháború a vége felé közeledett, Európában duzzadt és nőtt az ifjúság forradalma. A német ifjúság forrongott, az angol a cserkészrendszer megkövesedett keretei ellen lázongott, a lengyel fiatalok mozgalmat indítottak életkörülményeik megjavítására. Egyazon vágy dobogott a szivekben az újraformálás után, egyazon lázongás az élet hamisságai és csalásai és a kispolgári eszmévilág ellen.

E mozgalmak hangját régen elnémitották. Eltűntek, nyomot sem hagyva népük történetében, sem befolyást életmódjukra; sohasem lettek újjáalkotó szociálpolitikai erők. Amilyen nagy volt emelkedésük, olyan mély volt bukásuk is. Németországban, ahol az ifjúsági mozgalom legjobban kivirult, volt a legmélyebb a hanyatlás. Ezek az ifjúsági mozgalmak sohasem találkoztak egymással az életben, tagjai a világ négy téja felé szóródtak, kevesen voltak köztük olyanok, akik megtalálták az utat a szociális újjáalkotás egyetlen igazi mozgalmához: a munkásmozgalomhoz. Azonban ekkor ez a mozgalom is kiábrándulást hozott, nagyrésztük a dolgozó osztályok forradalmi oéljainak árulója lett, a többiek érdekhajhászába bonyolódtak, amely elpusztította a mozgalmat.

Ily módon sokan estek a "szent hamisság" - a fasizmus áldozatává. A fasizmus kihasználta kétségbeesésüket, eltérítette irányából forradalmiságukat és fejszójét saját eszmei és lelki megzavartságukon köszörülte. Így kiterjesztette befolyását az ifjúságra és befogta őket félrevezetésének és gunyjának igájába. A félelem szikláján az ifjúság egy új hulláma zuzódott halálra, eltűnt az emberi remény újabb vitorlája, elnyelte a győzelmes reakció szennyes tengere.

Érünk forrása

A mi sorsunk nem ilyen volt. A realitás, amelyben felnőttünk, kétségtelenül nagyban segítségünkre volt. Egy ifjúsági mozgalom, amelynek érettségében nincs alkalma ifjúsága álmait megvalósítani, pusztulásra van ítélve. Nekünk azonban megvolt ez az alkalmunk. Igaz, hogy megmaradhattunk volna örökre a diaszpórában és "cionisták" lehettünk volna,

sőt, elmehettünk volna Erec Jiszraelbe és ott folytathattuk volna a diaszpórában követett életmódunkat. A felszabadító cionizmus igazi lényege megkívánja követőitől, hogy az elgondolást azonosítsák a megvalósítással. A cionizmus teljes megvalósításáról azonban nem lehetett szó az értékek alapvető megváltoztatása nélkül. Az élet szerkezetének alapjától fogva való újraformálása volt az első követelése az igazi megvalósításnak. Az egyén és a nép felszabadításának azonossága - ez volt a vezérelv kezdettől fogva.

Európa ifjusága számára az újjáalkotás minden útja el volt zárva mindaddig, míg a fennálló rendszer össze nem omlott. Az élet igazi újjászületésének előfeltétele a társadalmi forradalom volt. Csak ez nyithatta meg az utat az ifjuság számára az új élet felé, az álom valóráválásához. Sajnos, az európai forradalom nem sikerült, az ifjuság reményei eltűntek. Csak nekünk, a cionista-chaluc ifjuságnak adatott meg az, hogy ifjonti álmainkat valósággá kovácsoljuk. Szocialista cionizmus a legszükségesebb formájában, a chaluc-kibbuc kombinációban volt az, ami Izrael történelmének kapuit szélesre tárta. Az ifjuság ébredésének tünékeny hullámát átformáltuk harcos és alkotó szocialista-cionista mozgalommá.

Tárgyilagos körülmények azonban még nem jelentenek mindent. A történelmet harcoló emberek és társadalmi mozgalmak csinálják, amelyek tudják, hogyan hasznosítsák céljaik kifejlesztésére a lehetőségeket, amelyeket a speciális körülmények nyújtanak; olyan mozgalmak, amelyek nem vesztene el vagy nem szalasztanak el sikerrel kecsegtető történelmi pillanatokat. Minden megtörténhetik, a választás meg van engedve, az elhatározás egyedül az ember kezében van.

Vegyük szemügyre magát a Kibbuc mozgalmat. Nem eshetett volna meg, hogy a jó alkalmat elszalasszuk? Mi történt volna a Dagania és a Merhavia férfiainak ihletettsége nélkül, a harmadik aliya hatalmas társadalmi ereje nélkül, amely a kollektív élet eredeti szikráját nagy lánggá alakította? Voltak pillanatok, amikor úgy tűnt, hogy a láng elragadja az egész országot és egyetlen nagy közösségbe kovácsolja. Ha akkor, amikor a jisuv reakciós erői még gyöngék, határozatlanok és szervezetlenek voltak és amikor másrésről a munkásmozgalom még telítve volt vakmerő tervekkel a kollektívizmusról és a világ újjáalakításáról, elszalasztottuk volna az alkalmat? Megkezdhattuk volna ma? Esetleg igen, de kétségtelen, hogy az egyik legfigyelemreméltóbb eszköz, a kibbuc, melyet

ma kezünkben tartunk Erec Jiszrael jellegének formálására, népünk ujja-
építésére, öntudatos héber munkásosztály életrehívására és egy szocia-
lista rend alapjainak lerakására Erecben,- bizonyosan kisiklott volna uj-
jaink közül. Tárnyilagos körülmények valójában csak nyersanyagai a tör-
ténelemnek, az ember az, aki karakterüket megadja, hozzáad formájukhoz
és életet lehel beléjük.

Az akkori helyzetet kedvezőnek találtuk arra, hogy az ifjuságenergiáit
harcos szocialista erővé formáljuk, amely a fennálló rendet meg tudja
változtatni. Ha a mi realitásunkat a diaszpórában kovához hasonlítjuk,
amely minden ütésre szikrát szór, és Erec Jiszraelt és körülményeit a
forgácshoz, amely a szikrától lángra kap, elmondhatjuk, hogy mozgalmunk
volt az acél, amely a kovából szikrákat csiholt és így fellobbantotta
egy örök tűz lángját.

Az Élet elmélete

Legrégibb napjainktól kezdve mély történelmi, nemzeti és szociális in-
tuíciónk volt. Még mielőtt megismertük volna a cionista elméletet, or-
todox cionisták voltunk, akik cselekvésre vágytunk. Még nem ismertük
Marxot, már szocialista lelkesedés buzgott bennünk, mely teljesítménye-
ket követelt. Még mielőtt Borochoz megnyilatkozhatott volna előttünk
teljes nagyságában és mélységében, már mérlegeltük a zsidók munkásságá-
nak sorsdöntő feladatát nemzeti és társadalmi életünk ujja születésében.
Éreztük a közeledő földrengést, mely a diaszpórában élet-központjainkat
borzalmas összeomlással fenyegette és menedéket kerestünk, amíg erre
lehetőség volt. Az első háború vége felé mi voltunk az elsők, akik el-
szakadtak a diaszpórából Erec Jiszrael felé. Zsidó népünk vérében szuny-
nyadó mély történelmi ösztön dolgozott bennünk. Kezdetben morális érzé-
sünk ébredt öntudatra, azután társadalmi elméleteink fejlődtek ki.
Csak mikor már kezdtünk biztossággal haladni az élet utjain, kezdett
nemzeti és társadalmi eszmevilágunk formát alkotni.

Megőriztük hitünket

Egyenes vonal húzódik végig mozgalmunk kezdetétől a mai napig. Bár a mag nem azonos az óriás fával, amely belőle sarjad, mégis az egész fa jellege benne van a magban. A mi egész jövőnk is ki volt már csirájában formálva mozgalmunk megindításánál. A sómér-cserkészcsoporthoz, ahol mi "kölykök" mozgalmunk hajnalán minden reggel együtt kötöttük nyakken-dőnket, hogy addig ne oldjuk meg, míg egy jó tettet véghez nem vittünk (milyen szomorúak voltunk, ha csak este sikerült), már élt bennünk az erős ösztön, hogy azonosságot teremtsünk az eszme és cselekedet között és hogy felépítsük az életet a kölcsönös segítség és nem a "mindenki harca mindenki ellen" elve alapján.

A kis, bizalmas és családias sómér-kvucában, ahol nevelkedtünk és amely csoport még ma is alapköve mozgalmunknak, gyökereznek kibbuci életünk legmélyebb szálai. Amikor az élet túlnőtt a kis csoport meleg és védő keretein, elhagytuk a kvucát, de magunkkal vittük mindazt, amit ott tanultunk, hogy hosszú utunkon segítsen bennünket. A kvucából hoztuk a hitet az emberek közötti őszinte, nyíltszívű kapcsolatok lehetőségében. Ugyanitt kristályosodtak ki a kollektív élet alapjai, nem az egyéniség kiirtására, hanem az egyén emberi értékének a közösséggel való összefonódással való felemelésére építve. A kvucában jött létre a kibbuc alapeszméje. A kibbuc szerves egység, amelyben az ember és a társadalom, a gazdasági és társadalmi élet elválaszthatatlanul összeolvadnak. Abban az egyszerű sómér esküben, amely ma is megdobogtatja a mozgalmunkhoz csatlakozó fiatalok szívét, vannak a gyökerei messzeható és meg nem alkuvó oionizmusunknak, harcosszocializmusunknak és chaluci áldozatkész-ségünknek. Mi sohasem használtunk frázisokat, mindig igyekeztünk a dolgok lényegét, az ideológiai és szellemi hajtóerőket elérni.

A morális és szellemi intuiciókat, amelyek a legtisztább és legeredetibb megnyilvánulásukat az ifjúság idejében érik el, egy nagy, összefoglaló világnézet szerkezetének alapelveivé tettük, amely világnézet a mindennapi élet szabaddátételét követelte. Mozgalmunk szelleme mindenekfelett a szó és tett, az elgondolás és ennek teljesítése közötti szakadék ellen lázadt fel.

Az igazság hívei

Mik voltak azok a lelki kényszerek, amelyek erejével harcoltunk, legyőztük a fennálló akadályokat és felemelkedtünk jelenlegi helyünkre? Az igazságszeretetet és az emberszeretetet.

Meg nem alkuvó ifjui ártatlanságunk az igazságérzetet első helyre emelte minden más meggyőződésünk elé. Ez még ma is első parancsa a Hasomér Hacairnak. Fellázdánk minden hamisság és csalárdság ellen, amelyek minden oldalról körülvettek. Láttuk, hogy az egyének, osztályok és népek egymás közötti viszonyában az ámtás uralkodik. Láttuk, hogy az egész világ előtt adott ígéretek nem voltak egyébek, mint hazugságok hálói, amelyek még az ígéretekben rejtőző kis igazságot is elfojtották. Mi a teljes és igazságos élet megvalósítását akartuk. Tudtuk, hogy egy ilyen élet csak az ember belső érzései és külső tapasztalatai egyesülésén alapulhat. Fiatalos lelkesedéssel megkíséreltük ezt az egyesülést a saját életünkben megvalósítani.

Mozgalmunk idősebb tagjai között, vagy a nevelő munkával elfoglalt fiatalok között ki ne ismerné a fiatal "kölykök" méltatlankodását, amikor első ízben álltak szemben mozgalmunknak az igazság iránti szigorú követelésével? Ezt a parancsot sem áthágni, sem megszegni nem szabad. Csak azok nem fogják megérteni, akiknek felfogása korlátolt és nem ismeri az ember lelkében lüktető erőket, hogy ehhez az elvhez való szigorú ragaszkodásunk gyökerei az ifjúsági mozgalomnak ebben a szilárd és hajtáhatatlan követelésében vannak. A megvalósítás is alapjában véve az egyén eszméinek korlátlan odaadása az igazság iránt.

Az igazság iránti odaadásunk adott erőt ahhoz, hogy rendithetetlenül és félelem nélkül haladjunk utunkon akkor is, amikor mindenki ellenün fordult; csak az igazság iránti odaadásunk tudatában mertünk az ortodox zsidó Lengyelország szívében, legkisebb falucskáiban egy olyan ifjúsági mozgalmat alapítani, (egyedül a kongresszusi Lengyelországban 260 sómér központ volt) amely a szekularitást - egyházonkivüliséget - programjává tűzte ki. Sok zsidó falu zsinagógájában gyászfátyolos gyerekeket gyujtottak és a kürt hangja kiátkozásunkat hirdette, mert kinyomani merészeltük Schimonovitz versét: "Ne hallgass, fiam, atyád parancsára és ne nyisd ki füled anyád tanításainak" - és mert bátorítani mert

a zsidó ifjúságot, hogy változtassa meg életmódját és szigorúan valósítsa meg a chaluciuat parancsait.

Miért harcolunk?

Az igazság iránti odaadásunk hatalmával harcolni tudtunk az asszimiláció belső összeesküvése ellen, jött légyen az jobbról, vagy pedig a baloldal vörös mezébe álcázva. Felcsemeltük a nemzeti felszabadítás zászlaját, anélkül, hogy bármit is engedtünk volna abból az erős vágyunkból, hogy életünket az általános emberi műveltség nagy kincseivel gazdagítsuk. Meg tudtuk valósítani az összeolvadást nacionalizmus és humanizmus között, amit nemrég még sokan - országunk tanult emberei közül is néhányan - rövidlátásukban lekicsinyeltek. Sajnos, nem veszik észre, hogy állásfoglalásuk és cselekedetük által saját nemzeti kulturánkat szegényítik.

Odaadásunk hatalmával iparkodtunk a diaszpórában a haladó cionista erőket összefogni, még abban az időben is, amikor a "forradalmi" és látszólag radikális frazeológia zaja nagy és hangos volt. Ugyanekkor hűvek maradtunk a zsidó munkás ideológiai és politikai szabadságához Erec Jiszraelben.

Az igazsághoz való ragaszkodásunk folytán egyedül állottunk szemben a szovjet szocialista rendjének kritikusaival, különösen a szovjet-német paktum sötét napjaiban. Mert mi akkor is tudtuk, hol az igazság, ugyanaz az igazság, amely a szovjetnek a náci bestia elleni harcában teljes fényében ragyogott fel.

Az igazság hatalmánál fogva megőriztük hitünket az Erec Jiszraelben lakó arabok és a hazájukba visszatérő zsidók közötti megértés és együttműködés lehetőségében még a vérontás napjaiban is, amikor fegyverrel kezünkben elsők voltunk a védekezők között, - és a mai napokban is, amikor a szűk látókörű sovinizmus fenyeget bennünket szennyes áradatával.

Az igazság iránti odaadásból merítettünk erőt, amikor egyedül kellett állanunk a politikai megpróbáltatásokban és ma, amikor a rohanó ár ellen kell usznunk a cionizmus jövője feletti tragikus és sorsdöntő konfliktus: a bennünket gátoló illuziókat terjesztő Baltimoorei program

körüli harc napjaiban.

Megtanultunk az igazság iránt odaadók lenni még akkor is, amikor ez az igazság sötét és fájdalmas volt és nem hagytuk magunkat megtéveszteni, álomba ringatni a valóságot elködösítő elképzelésektől. Nagyon jól tudtuk, hogy a harcosoknak és az uttörőknek, akiknek vállalniuk kell a vezetést, nincs nagyobb ellenségük, mint az önámítás és hogy egy népnek sem volt annyira szüksége az igazság megismerésére, mint a mi népünknek. Csakis ezen megismerés által tudtunk erőt gyűjteni a felszabadító harchoz.

Mozgalmunk első napjaitól fogva arra esküdtünk, hogy az igazság, a teljes igazság terhét viselni fogjuk. Azt is tudjuk, milyen természetű az az igazság, amellyel eljegyeztük magunkat: Erec Jisrael felépítése hosszú, fárasztó és szomorú erőfeszítéseinek igazsága. Igazságszeretettünkől kifolyóan megvetjük a szónokló és hirverő cionizmust, amely azal kérkedik, hogy egy kézmozdulattal valósítja meg mindazt, ami csak az építés lassu munkájával és hosszú, kemény politikai harccal érhető el. Ez az igazság továbbá az önfeláldozó mentés feladatának igazsága, amelyet csak népünk és osztályunk fizikai és szellemi erőinek teljes mozgósítása tud sikerre vinni, - a chaluc-mozgalom igazsága, amely készséget és akaratot követel arra, hogy a jövő bevándorlásnak alkotó jeleget adhassunk, annak a bevándorlásnak, amelybe oly sok szenvedés, fájdalom és kétségbeesés szívódott fél, de amelyből hiányozni fog az élettel szemben való kishitűség, - a keserű intuicióban lévő igazság, az, hogy oly rövid az idő és olyan számosak és nehezek a feladatok, amelyek előttünk állanak. Fel kell ismernünk, hogy az idő rövidsége ellenére is a politikai realizmus fáradságos és nehéz utját kell megjárni, amelyen senkitől és semmitől meg nem tévesztve, haladnunk kell előre, hasznosítva a megadott körülményeket célunk érdekében, de semmiestre sem adva fel hitünket.

Hit az Emberben

Az igazságban való töretlen hit azonban csak egyik alapja mozgalmunknak. A másik alapvető tételünk: a hit az ember újjáformálásának lehetőségében, ami mindennek előfeltétele és az élet legmagasabb célja. Az egyén

ujraformálásában láttuk a kiindulópontot népünk és a világ ujjáformálásához.

Mozgalmunk első napjaiban történt, amikor még hittünk abban, hogy az embereket sikerülni fog átformálnunk és e hitünket még nem csökkentette a haladást gátló biológiai bilincsek felismerése, sem pedig az ember felfelé haladó utjában álló objektív határok megpillantása. Akkor még nem ismertük azokat az erőket, amelyek nevelési erőfeszítéseinket időként sziszifuszi munkává változtatják, még csak fejlődésünk elején voltunk. Lázasan hittünk abban, hogy csak a mi akaratunktól függ az ember fejlődésének és a fejlődés tempójának irányítása. Ez volt a forrása nevelési lelkesedésünknek, amely mozgalmunkat kezdetől fogva irányította. Ebből a forrásból merítettük mindazokat a nevelési ujitásokat, amelyek idővel az egész zsidó ifjúság nevelésének célját szolgálták. Nevelésünk munkáját az emberben való eme hit nélkül lehetetlen volna elképzelni. Ez a hit az, amely állandóan vezet bennünket nevelési tevékenységünkben Erec Jiszraelben, az óvodáktól kezdve egészen a legfelsőbb oktató intézetekig.

Az egyén és a közösség

Érettek lettünk, de nem lettünk hűtlenek az emberben való hitünkhöz. Az élettel való találkozásunkból nem vontuk le azt a következtetést, hogy minden bajt általában orvosolni lehet a külső körülmények megváltoztatásával. Nem szüntünk meg az embert az élet központjának tekinteni, de áthelyeztük őt az ábrándképek világából a valóságba. Látjuk őt nem elvont szellemi élmények légüres terében lebegve, hanem összefonva az élet valóságaival, élő, cselekvő környezetétől befolyásolva és olyan objektív körülmények között felnevelkedve, amelyek csak akkor biztosítják számára a szabad szellemi fejlődést, ha előbb megváltoztatják őket. Megtanultuk értékelni az új ember fejlődésével együttjáró növekedési fájdalmakat és megpróbáltatásokat, felbecsülni a körülményeket, amelyek jellemét formálják és meghatározni fejlődése irányát. Fenntartottuk azt a véleményünket is, hogy az új ember csak a külső körülményekkel való állandó harc folyamán tud kifejlődni. Azt mondtuk, hogy csak harcoss emberek, akik megváltoztatják a valóságot, tudják megváltoztatni és ujjaalakítani önmagukat.

Mozgalmunk fejlődésének egyik legnagyobb problémája, amely egyuttal minden társadalmi mozgalom sorsára is döntő - a viszony az egyén és a közösség között, a mi esetünkben teljes megoldást talált; az egyén felelősségének egyetlen útja: az összeolvadás a közösséggel.

A szabad ember szükségszerűen szociális lény. A közösségnek való szolgálás az egyetlen út mind az egyén, mind a közösség újjáalkotására. Munkánk, mint egy csoportnak az erőfeszítései sem szolgálják kizárólag csak a csoportot, hanem a chaluci megvalósítás eszközei lettek a külső körülmények, a belső gyengeség elleni, - valamint az élet jellegének megváltoztatása érdekében folytatott harc eszközei.

Mozgalmunk kezdeti tiszta és ártatlan hitétől egyenes út vezet mai világnézetünk leglényegesebb elveinek kialakulásáig. Emellett úgy találjuk, hogy az életről való filozófiai-materialista elgondolásunknak, valamint a köznapi materializmus iránti ellenszenvünknek is igen mély gyökerei vannak. Még élénken emlékszem arra a viharra, amely egyszer mozgalmunkban kitört, amikor a nemzeti exekutiva egyik tagja köriratát Bucharin Történelmi Materializmusának dicsőítésével fejezte be és azt, mint alapszöveget ajánlotta a marxizmus tanulmányozására. Mozgalmunk hevesen tiltakozott ez ellen, mert a mozgalom szellemével összeegyeztethetetleneknek és így elfogadhatatlannak tartotta a materializmus állításait, amelyekben minden volt, csak a lényeg - a harcoló ember - hiányzott. Mi elkerüljük a materializmust, amely a világot, mint egy csodálatos palotát írja le, ahol minden a legnagyobb rendben van, de az életnek egy lehellete nélkül, - mint egy élettelen gépezet, amelynek kerekei oél nélkül forognak.

Minden nemzedék újjáalakulást akar

Mikor az imént azt mondtam, hogy mindez mozgalmunk kezdetén volt, nem fejeztem ki magam elég pontosan. Mozgalmunk ereje csak akkor fog növekedni, ha minden új nemzedék újra meggyújtja az emberben való hit lángját és újból életet ad az igazság iránti nagy váagnak. Minden új nemzedék szenvedélyes követeléseket támaszt mozgalmunk két tényezőjével szemben (nevelési és végrehajtási tényezők) utunk folytatása céljából.

Mi, idősebbek, ezt az utat követjük, tőletek, fiataloktól azt várjuk, hogy a hit friss forrásait hozzátok. A fejlődés útjain vállvetve kell haladnunk. Az ut meredek és veszélyes, számtalan akadállyal, de csak egyedül ez vezet felfelé, a célhoz.

De nem volt könnyű idáig sem eljutni. Nyugodt fejlődés és erőgyűjtés időszakaira tettem pontot időről-időre súlyos döntések. Minden ilyen döntés a fejlődés új horizontját nyitotta meg a mozgalom számára; továbbfejlesztette karakterét és új feladatokkal terhelte izmosodó vállait.

A chaluciu

Mozgalmunk első merész ugrása, amely egyúttal jövőjét is meghatározta, az ifjúsági forradalom időszakából a chaluciu időszakába való ugrás volt. Amilyen nagy volt az átmenet a valóságban, olyan nagy volt az ez követő átalakulás egyéniségünkben éppúgy, mint a mozgalom jellegében. meglévő dolgok elleni forradalom vágya hatja át a chaluciu: a régi, rossz világot elhagyni és helyébe egy újat, jobbat építeni. A chaluciu és a forradalom egy forrásból fakadnak: a jelen elleni gyűlöletből és a jövő iránti szeretetből, - mégis ellentmondanak egymásnak. A forradalom szenvedélyesen gyűlöli a közösséget, amely ellen lázad; a chaluciu tele van szeretettel a közösség iránt, érte lázad fel a dolgok meglévő rendje ellen. A forradalom mindenekelőtt a forradalmárokat kívánja felszabadítani, a chaluciu szolgálja a közösségnek, amelyben a chalucielemekek fellázadnak érdekében. A lázadó ifjúságban mindig van menekülési vágy a közösségtől; a chaluciu teljesen a közösséghez kapcsolódik, ápolva az alkotóerő minden benne rejlő oszlopát és bátorítva a még szunnyadó alkotóerőket. A forradalom eltűnik a forrongókkal, a chaluciu hidat alkot a nemzedékek között és a megvalósítások nagy feladatában megőrzi létezésének folytonosságát.

A chaluc-rendszer megalkotása nem ment könnyen. A mozgalom harca éles volt és gyakran fájdalmas az érdekelt egyénre nézve. Hajlíthatatlanok voltunk önmagunkkal szemben, megkeményítettük szívünket régi, szeretet barátaink iránt. Emlékszem egy gyűlésre 1919-ben Galiciában, amikor ilyen határozatot hoztak. Mozgalmunk legdrágább bajtársai, akik vezettek

- 21 -

karakterét megadták, próbálták megmagyarázni, hogy nem volna szabad szükíteni határainkat és mindenkire kivétel nélkül alkalmazni a merev chalucit-elveket. De a mozgalom szigorú, önmagával szemben is sokat követelő volt és döntött. Emlékszem, voltak bajtársak, akik sirtak, de felemelték szavukat azok ellen, akik a múltban a mozgalom útját jelentették. Így volt ez Litvániában, Lengyelországban, Amerikában és mindenütt, ahol mozgalmunk fejlődött és nagyranőtt.

Ne essünk tévedésbe, - amit egy nemzedék egy olyan ifjusági mozgalomban, mint a miénk is, nagy erőfeszítések és áldozatok árán elér, azt nem örökölheti automatikusan a másik nemzedék. Minden nemzedéknek újból meg kell hozni az áldozatokat és saját erejéből kell megtennie az utat az ifjusági forradalom világából a chaluc-teljesítmény világába. Ez még ma is mozgalmunk próbája, itt van ma is a cionizmus egyik fő gyújtópontja. E háború után, sokkal inkább, mint bármikor, szükségünk lesz a személyes bátorságra, a nemzeti megújulás iránti vágyra és a készséges önfeláldozásra. A chaluc-elem képességei fogják meghatározni és irányítani ezentúl az új zsidó életformát Palesztinában és ezek fogják eldönteni a cionizmus sorsát. A cionizmus jövője attól függ, milyen chaluc-erők lesznek Erecben és a diaszpórában, amelyek az önmegváltás kötelességének tudatára ébresztik a népet és megmutatják a helyes utat. Ez az út igen nehéz lesz, de ez az egyetlen, amelyen az igazi megváltást eléritek, menjetek tehát bátran ezen az úton, ne féljete senmitől és senkitől! Emeljétek a chaluc-mozgalom zászlaját mindig magasabbra, mert ez a tömegek felszabadításának egyetlen lobogója.

A megvalósítás próbája

Amikor az aliya első hullámának Erecbe való érkezése után mozgalmunk első ízben ütközött össze a valósággal, második nagy próbánkkal állottunk szemben.

Álmokkal eltelve jöttünk Erecbe. Az élet megáradt folyamába vetettük magunkat, amelynek hullámai magukkal sodortak. Ki ne emlékezne Felső Bethanya, Achilitayenu, az első Sómér Gdud idejére? Ezekben a napokban a végsőkig feszítettük szellemi erőnket, a legnagyobb erőfeszítéssel dolgoztunk álmaink megvalósításán a szomorú valóságban. Amikor Erec Jisraelben először nyíltak meg előttünk jövőnk horizontjai,

olyanok voltunk, mint az ébren álmódók. Akkor azt hittük, hogy csak ki kell nyujtanunk kezünket, letépnünk a csodatévő virágot és máris elértük az egyén és a nép részére a szabadságot.

Olyanok voltunk, mint a szomjas ember a sivatagban. A délibáb int felé, azt hiszi, mindjárt elolthatja szomját, de nem tudja, mennyit kell még mennie, amíg az igazi, életetadó vizekhez ér.

Senki sem segített nekünk, senki sem áll oldalunkra azokban a napokban, senki sem értette meg szenvedéseinket. Csak Gordon A.D., ez a csodálatraméltó ember, - aki akkor még a földön járt - figyelt ránk, próbált meghallgatni és megérteni bennünket. Gyűléseinken egyedül voltunk. És mégis megtaláltuk utunkat, megtanultunk a komor hétköznapiok hosszú során látomásunk felé haladni és a megvalósítás útját felismerni. Bepillantottunk az élet gyümölcsöskertjébe, beléptünk oda és nem lettünk hitehagyottak. Nem mondtunk le ifjuságunk álmairól, ellenkezőleg: megtanultuk őket az életben megvalósítani, hidat vertünk az álom és a megvalósításához vezető ut között. A szabad ifjúsági mozgalom harcoss társadalmi mozgalommá vált, amelynek részei: a nevelési mozgalom és a kibbuc, egyetlen szerves egységet alkottak.

Szövetséget kötöttünk

Nevelési mozgalmunk döntő tényező volt a mozgalom jellegének formálásában. Elsőszülöttjétől Erec Jisraelben a mozgalom alapvető értékei iránti odaadást és azok megvalósítását követelte. Erecbe az aliya első hullámának vége felé érkeztem. A kibbuok még nem találták meg helyüket, sok keresés és a helyes utról való letérés történt. Az anarchia és az individualista irányzat akkor erősebb volt, mint a mozgalom kollektív céljai. A nevelési mozgalom félreérthetetlenül a mozgalom szervezett, harcoss és megvalósításra törekvő folytatását követelte, kész lett volna mindent előlről kezdeni, ha az első tanítómesterek cserbenhagyták volna az ügyet. Ekkor keletkezett a közös sors köteléke a nevelési mozgalom és első chaluc reprezentánsai között Erecben.

A nevelési mozgalom és erecbeli megvalósítói közötti szövetséget is meg kell ujítani minden sómér-nemzedéknek. Minden új nemzedék kötelessége, hogy a Kibbuc Árci soraiba tetteink iránti friss hitet, a megal-

kuvás gyűlöletét és az élet nehézségeivel szemben való bátor kiállás hozzon. Mi, a mozgalom idősebbjei, csak ilyen találkozást óhajtunk, nekünk nem kell olyan tartalék, amely a járt uton halad és nem bizik saját erejében.

Minél függetlenebbül határozza el az ifjuság saját útját, annál nagyobb lesz áhítatos tisztelete az élettel szemben. Ez a függetlenség nem jelent az élettől való távolállást, sem pedig ideológiai konfuziót. Csak az az ifjuság tud valódi függetlenséget elérni, amely önmagát, mint egy társadalmi mozgalom részét, tekinti és résztvesz ennek ideológiai küzdelmeiben. Nem, függetlenséget nem lehet elérni sem meddő filozofálással, sem félreállással. Ez csak szenvedés, csak az élet küzdelmeiben való aktív részvétel által érhető el.

Az ifjuságnak még nincs meg a felnőttek sajátos élettapasztalata, de amikor az életfogalmak egységességükben való megismeréséről van szó, senki sem mérkőzhetik vele a megfigyelés éles finomságában. A részletek felbecsülését még nem tanulta meg, de felülmulhatatlan a szociális mozgalmak általános irányainak megkülönböztetésében. Az ifjuság nem adja meg magát rögtön a rutinnak és kész arra, hogy még sokszor próbálja megváltoztatni a dolgok rendjét.

Egy ifjúsági mozgalom próbája abban rejlik, mennyire tudja az ideálok iránti áhítatot egy nemzedékeket összeláncoló, végtelen erővé formálni. A felnőttek szövetségét - amely a megvalósítással foglalkozik - a nagy konfliktusokban és a mindennap harcaiban elfoglalt álláspontja továbbá ama képessége után ítéljük meg: mennyiben tudja az ifjuságban saját hitének állandó és mindig megújuló hordozóját meglátni. Csak akkor lesz igazi együttműködés a nemzedékek között, amikor az ifjuság a felnőttekben saját ideáljait fogja látni, akik készek őket a közös küzdelemben egyenrangú társaknak tekinteni,

Mozgalmunk mindkét szekciója, mind a megvalósítással foglalkozó, mind a nevelési csoport, megállották ezt a próbát. Erről tanuskodik a közöttük fennálló testvériség és a valódi egység. Tanui ennek a kibbucban való találkozásaink is és a nemzedékek harmonikus egybekapcsolódása, amelyet régi kibbucainkban a ti tevékeny részvételeitek által értünk el. Kezdve a legfiatalabbtól közöttetek, egészen a legidősebig közöttünk, a megvalósítás egyetlen, harcoss mozgalma vagyunk.

Ideológiai egység

Ez az egység az eszme és a test kapcsolatán és egy egységesített világnézet és közös politikai és társadalmi cél alapjain fog felépülni.

Ám ezt nem könnyű elérni. Egy ilyen egység csak a mozgalom állandó erőfeszítései által érhető el és tartható fenn. Nem ok nélkül való volt tehát, hogy a Kibbuc Árci alapításának ideje óta egy állandó politikai, társadalmi és kulturális kristályosodás keretét alkotta, egy olyan kristályosodását, amely elmélyülő ideológiai egységet teremt.

Megvetéssel fordulunk el attól a szabadságtól, amely a kikristályosodott világnézetet bilincsnek és a világos politikai elveket megkötöttségnek tekinti. Megállapodtunk abban, hogy minél inkább tart az egyén magára nézve egy határozott, általános és politikai szempontot kötelezőnek, annál mélyebben gyökeredzik belső szabadsága. Csak az, aki felelősen cselekszik, szabadítja fel magát a vágyak rabságából, és csak az, aki egy világos világnézet felé törekszik, kerül el az ideológiai konfúziók sűrűjében való eltévelyedést.

Megtanultuk megérteni, hogy minél inkább sikerül mozgalmunknak szakadatlan, kollektív erőfeszítésekkel az élet minden kérdésében közös véleményre jutni, annál inkább fog az igazi demokrácia terjedni. Azt is láttuk, hogy minél nagyobb egy mozgalomban az ideológiai konfúzió uralma, minél inkább virágzik az egyéni szabadság, annál nagyobb a vezetők egy szűk kis klikkjének a hatalma. Mi nem ilyen képzelt szabadságot akarunk. Ez a fajta szabadság elkerülhetetlenül magával hozza a kevesek uralmát a többség felett. Csak az eszme kollektív egységének elmélyítésére irányuló, szakadatlan, egyesített erőfeszítésünk fogja azt a bajtársiasságot erőssé tenni, amely bennünket egyetlen küzdő csoportban egyesít.

Mi azt akarjuk, hogy követőink a terrorizmust nemcsak közösségi és politikai okokból gyűlöljék, hanem belső érzéseik intenzitása folytán is. A szocialista cionizmust nemcsak mint egy beidegzett szokást vagy a logika eredményét akarjuk megvalósítani, hanem mint az élet hitét, a szív tanítását. Azt akarjuk, hogy követőink az internacionalizmus értékét ismerjék fel, de nemcsak, mint egy politikai formulát, hanem mint egy olyan igazságot, amely mélyen gyökeredzik a népek testvériség iránti érzéseiben. Ezt a fajta kollektívizmust nemcsak azokban keressük, akik mozgalmunkból kerülnek ki, hanem mindenki, aki so-

raink közé áll. Csak egy ilyen egység, az eszmének ilyen kollektivitása biztosíthatja a folytonos előrehaladást utunkon. Csak ez biztosítja az igazi társadalmi és politikai demokrácia fejlődését.

Elértünk eddig

A Hasomér Hacair nevelési mozgalma nem tudott volna fennmaradni, ha nem állította volna fel ágazatait a megvalósítások országában, Erec Jisraelben. Másfelől, a Kibbuc Árci bizonyára gyengült volna, ha ne állottak volna mögötte a harorakész ifjak csapatai. Csak ez a részvétel a népünk életéért való sorsdöntő küzdelemben ad jelentőséget életünknek.

Mozgalmunkat Országunkban 246 bajtárssal, 13 gyermekkel, egy óvodával és négy kibbuccal kezdtük, amely utóbbiak közül még egy sem volt letelepedve. Ma negyven kibbucunk van, harmincnak közülük már van állandó telepe. Lánconk északon Dan-ig, délen Ruchama-ig és Gvulot-ig ér. Tagjaink száma már 5.300, ami 8.500 lelket jelent. Nevelőintézetekben, gyermekkertekben, helyi iskolákban 2.200 gyermekkel foglalkozunk. A város és a falu munkásai között elértük a valódi, harcos együttműködés egy bizonyos fokát. Egy hűséges bajtárs segített ebben a Szocialista Szövetség. A cionizmus és a zsidó munkásmozgalom hajt ereje lettünk az országban. Mindezt a célunk iránti, semmitől vissz nem riadó odaadással, kétkedés nélküli harokészséggel, mozgalmunk alapelveihez való töretlen hűséggel értük el.

A múltban minden próbánkat megállottuk, de ez ne ejtsen bennünket illuziókba, mert a jövő még nagyobb próbákat készít elő számunkra. A próbák, amelyekkel népünk rövidesen szembekerül, keserűek és nehezek lesznek. Kemény lesz a cionizmus harca, hatalmasok a zsidó munkásmozgalom küzdelmei az országban. A múlt tapasztalataiból merítsünk hitet és bizalmat a jövőre.

A sors nagy feladatot rótt a nevelési mozgalomra Erec Jisraelben. Tudtuk, hogy el fog jönni az idő, amikor világmozgalmunknak ti letektek a központi organizációja, úgy a szellemi képességek, mint a m

nyiségi jelentőség tekintetében. De nem tudtuk, hogy ez ilyen hamar és népünkre nézve oly tragikus körülmények között fog bekövetkezni.

Az európai diaszpóra, a zsidó nép erejének és vitalitásának forrása, pusztulóban van. Ki tudná megmondani, mit fogunk a háboru után a pusztulás ama borzalmas völgyében találni. A diaszpóra vére patakokban folyik, pedig eddig bennünket táplált szive vérével. Az a diaszpóra, amely szegénységében is oly gazdag volt, gyengesége ellenére is erős és élnivágással teli, szolgaságában is szabadság után vágyó, nyomorában is oly dus teremtő erőben, - most szemünk előtt pusztul el és válik semmivé, de senkinek sem hoz megváltást pusztulásával. Árvák leszünk, chalucok, Izrael házának tömegei nélkül.

Ha vége lesz a háborunak, magunkra kell vennünk a mentés és újjáalkotás kötelességét. A diaszpóra még menthető, hozzánk menekült töredékeinek vigasztalást és gondoskodást kell nyujtanunk és meg kell ujjanunk chaluc-hitüket. Az is a mi feladatunk lesz, hogy a diaszpórának azt a részét, amely most is derüs békében él, felrázzuk, hogy életrekeltsük az ottani emberekben az újjászületés, az önfelszabadítás iránti vágyat. Minden erőnket meg kell feszítenünk, hogy lehetőségeink határát kiszélesítsük. Harcolnunk kell majd a kiábrándulás, valamint a hamis messianizmus ellen is.

És most, amint visszatekintek mozgalmunk történetére és a hosszú utra, amelyet megtettünk; amikor a ti ezreiteket látom, fiatalságotoknak és az élethen való szent hiteteknek fényében, amikor érzem a szeretet kötelékeit, amelyek bennünket egy testté formálnak, akkor biztosan hiszem és érzem: meg fogjuk állni helyünket minden viharral szemben és győzni fogunk!

